

FIVEN NORGE AS, avdeling Lillesand
Postboks 113
4792 Lillesand

Oslo, 31. mars 2023

Deres ref.:
Sverre Eikenes

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/1577
2023.0255.miljodir

Saksbehandler:
Rune Aasheim

Rapport etter tilsyn 13.-15. mars 2023

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos FIVEN NORGE AS, avdeling Lillesand (heretter kalt Fiven) (virksomhetsnummer: 873147172).

Rapporten består av fire deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet, og hva dere må gjøre
- Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet, og hva dere må gjøre

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i [del 2](#).

Miljødirektoratet avdekket avvik som dere må rette snarest

Miljødirektoratet avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Virksomheten har ulovlige utslipp av svoveldioksid til luft
- Avvik 2: Virksomheten har ikke avviksbehandlet en overskridelse av tillatelsens utslippsgrense for støv fra gassrensaneanlegget i 2022
- Avvik 3: Virksomheten har ikke målt utslipp av karbonmonoksid fra brenning av fyringsolje i tørkeanlegget i Feed-avdelingen
- Avvik 4: Virksomhetens lagring av farlige kjemikalier og farlig avfall har mangler

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Fiven må snarest rette opp avvikene. Dere må sende Miljødirektoratet en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik er rettet innen 1. juni 2023.

Dere må betale gebyr

Fiven må betale et gebyr på 149 800 kr for tilsynet.

Miljødirektoratet påpeker anmerkninger

Vi har følgende anmerkning:

- Anmerkning 1: Støykart kan med fordel oppdateres etter gjennomførte støyreducerende tiltak i 2023

Anmerkning er et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til post@miljodir.no ved Rune Aasheim. Merk svaret med saksnummer 2022/1577 og tilsynsnummer 2023.0255.miljodir.

Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse

Avvik 1:

Virksomheten har ulovlige utslipp av svoveldioksid til luft

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

Tillatelse etter forurensningsloven for Fiven Norge AS, avdeling Lillesand, punkt 2.2 "Plikt til å overholde grenseverdier" og punkt 4.1 "Utslippsbegrensninger"

Beskrivelse av krav

- Tillatelsen, punkt 2.2 inneholder krav om at alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstidene
- Tillatelsen, punkt 4.1 inneholder grenseverdier for utslipp av komponenter til luft

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Fiven har utslipp av blant annet svoveldioksid (SO₂) til luft. Grenseverdien for SO₂ i tillatelsen er 130 tonn/år i 2022. Grenseverdien er redusert til 80 tonn/år i 2023 og blir 30 tonn/år i 2024. Frem til 2022 er årsutslipp for SO₂ blitt beregnet fra svovelinnhold i forbrukt koks, og utslippsgrenser satt på svovelinnholdet i koksen.

Målingene av utslippene fra virksomheten i 2022 viser at grenseverdien for SO₂ ble overskredet. Årsutslippet ble målt til 178 tonn.

Virksomheten har gjennomført og planlagt tiltak for å redusere utslippene til luft, blant annet installeres et nytt renseanlegg for oppsamling av utslipp fra ovnene. Renseanlegget for seks av totalt åtte ovnsgrupper er planlagt ferdig installert i løpet av 2023.

Fiven stanset 1. september 2022 ovnsgruppe 1 og 2 etter pålegg fra Miljødirektoratet om stans i to ovnsgrupper, samt stans av ytterligere to ovnsgrupper uten gassrensing. Pålegget gjaldt til 31.

desember 2022. Virksomheten stanset alle de åtte ovnsgruppene i november 2022. Virksomheten opplyste under tilsynet at renseanlegget forventes ferdig installert innen sommeren 2023 og at ovnene med renseanlegg blir startet i løpet av 2023.

Avvik 2:

Virksomheten har ikke avviksbehandlet en overskridelse av tillatelsens utslippsgrense for støv fra gassreanseanlegget i 2022

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Internkontrollforskriften, § 5 "Innholdet i det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet. Krav til dokumentasjon"

Beskrivelse av krav

Internkontrollforskriften, § 5, punkt 7 inneholder krav om av virksomheter skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhets- lovgivningen. Rutinene skal dokumenteres skriftlig.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Fiven behandler avvikhendelser i systemet Inosa i internkontrollen. Ifølge virksomhetens dokument "F5.14 Prosedyre – Miljøulykker, utslipp og akutt forurensning" skal avvikssystemet blant annet omfatte forhøyede utslipp som overskrider grensene i tillatelser gitt av myndighetene.

Målinger av utslipp av støv til luft fra gassreanseanlegget 28. september 2022 viste overskridelse av grensen for konsentrasjonen av støv gitt i Miljødirektoratets tillatelse. Virksomheten har ikke behandlet denne hendelsen i avvikssystemet.

Avvik 3:

Virksomheten har ikke målt utslipp av karbonmonoksid fra brenning av fyringsolje i tørkeanlegget i Feed-avdelingen

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften), kapittel 27 "Utslipp til luft fra mellomstore forbrenningsanlegg"

Beskrivelse av krav

Forurensningsforskriften, kapittel 27, vedlegg 3 inneholder krav om at utslippene av støv og karbonmonoksid (CO) til luft skal måles minimum hvert 3. år. Kravet gjelder for fyringsanlegg med enhetsstørrelse 1-5 MW som forbrenner fyringsolje. Grenseverdiene for utslippene er 20 mg/Nm³ som 12-timers middelerdi for støv og 80 mg/Nm³ som timesmiddel for CO, jf. forskriftens kapittel 27, vedlegg 2.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Fiven har en ovn for fyringsolje med størrelse 1,5 MW i tørkeanlegget i Feed-avdelingen. Ifølge forurensningsforskriften, kapittel 27 skal utslippene av støv og CO fra ovnen måles minimum hvert 3. år.

Virksomheten måler støvutslipp fra ovnen med et kontinuerlig måleinstrument. Støvmålingene viser at utslippene overholder grenseverdien i forskriften. Virksomheten har ikke målt utslippene av CO fra tørkeanlegget.

Avvik 4:

Virksomhetens lagring av farlige kjemikalier og farlig avfall har mangler

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Forurensningsforskriften § 18-6 bokstav c og e "Forebyggende tiltak"
- Tillatelse etter forurensningsloven for Fiven Norge AS, avdeling Lillesand, kapittel 9.2.1, bokstav c "Håndtering av avfall"

Beskrivelse av krav

Tankanlegg

Tankanlegg skal sikres med nødvendige barrierer mot ulike typer hendelser som kan medføre forurensning. En barriere er en funksjon eller et tiltak som er planlagt, etablert og vedlikeholdt for å bryte et uønsket hendelsesforløp som kan medføre forurensning.

Basert på miljørisikovurderingen skal nødvendige rutiner og prosedyrer etableres og vedlikeholdes for å hindre forurensning ved normal drift og forutsigbare variasjoner i driften av tankanlegget. Det skal påses at rutinene følges.

Avfall

Avfallslager skal være sikret slik at uvedkommende ikke får adgang. Lagret farlig avfall skal ha forsvarlig tilsyn. Lagret avfall skal være merket slik at det fremgår hva som er lagret.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Under tilsynet ble det avdekket følgende ulovlige forhold:

- Virksomheten har en dieseltank på anleggsområdet. Tanken har et oppsamlingsarrangement for eventuelle lekkasjer fra tanken. Det er enkelte hull på dekket under påfyllingsområdet for tanken. Hullene i dette bunndekket kan medføre at eventuelt søl fra bruk av tanken forurenses grunnen under påfyllingsområdet.
- Virksomheten har tanker til lagring av svovelsyre og lut. Disse har et felles oppsamlingsarrangement som skal fange opp lekkasjer fra anlegget. Med jevne mellomrom tapper virksomheten regnvann fra oppsamlingsarrangementet ved hjelp av to dreneringsrør. Under tilsynet var ikke stoppekranene på disse rørene skikkelig tette, slik at mindre mengder væske lakk ut fra oppsamlingsarrangementet. Eventuelle

lekkasjer fra tankene kan dermed føre til utslipp til ytre miljø.

- Virksomheten har et lager for farlig avfall. Her blir det oppbevart to umerkede IBC-containere med "møllefett". Virksomheten opplyste under tilsynet at dette er farlig avfall, avfallsnummer 7021.
IBC-kontainerne var ikke merket med type farlig avfall.

Anmerkning 1:

Støykart kan med fordel oppdateres etter gjennomførte støyreducerende tiltak i 2023

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Tillatelsen inneholder grenseverdier for støybidraget fra Fiven til omgivelsene. Støynivået ved de omkringliggende boligene skal ikke overskride 55, 50 og 45 dB(A) på henholdsvis dag, kveld og natt.

Virksomheten skal utarbeide støykart som viser støybidraget fra fabrikkanleggene til omgivelsene. Kartene skal holdes oppdatert.

Tidligere målinger og beregninger av støy har vist at støybidraget fra virksomheten har overskredet tillatelsens støygrense for nattperioden ved de nærmeste boligene. Fiven har i perioden 2017-2023 gjennomført flere tiltak for å redusere støyen til omgivelsene. Virksomheten har, ved hjelp fra et støyfirma, målt og beregnet støy og utarbeidet støykart etter at tiltak er gjennomført.

Beregnete støykart viser at støygrensene i tillatelsen har vært overholdt etter at alle ovnsgruppene midlertidig har vært stengt siden november 2022.

Det siste støyreducerende tiltaket er under gjennomføring på kjøleaggregatet på kompressoranlegget i 2023.

Støykartet kan med fordel oppdateres etter at dette tiltaket blir gjennomført. Dette støykartet kan vise om støygrensene blir overholdt når ovnene blir gjenstartet.

Vedtak om gebyr

Miljødirektoratet vedtar at Fiven må betale et gebyr på 149 800 kr for tilsynet. Dette tilsvarer sats 3 for flerdagstilsyn og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er gitt med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-8.

Dere vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Miljødirektoratet er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til varsel om gebyr 20. januar 2023 og til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage

Vedtaket om gebyr kan påklages, jf. § 28 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og sendes til Miljødirektoratet innen tre uker fra dette brevet ble mottatt. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av Fiven sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Miljødirektoratets risikobaserte tilsyn.

Tilsynet ble gjennomført som en revisjon. En revisjon er en systematisk kontroll av virksomhetens styringssystem. En revisjon omfatter gjennomgang av virksomhetens relevante dokumentasjon, intervjuer og verifikasjoner.

Revisjonen omfattet følgende aktiviteter:

- Åpningsmøte: Informasjon fra Miljødirektoratet om gjennomføringen av revisjonen
- Intervjuer og verifikasjoner
- Avsluttende møte: Oppsummering med presentasjon av resultatene.

Fra Miljødirektoratet deltok:

- Rune Aasheim
- Erland Årstøl
- Linda Nordstrøm

Kontaktperson hos Fiven:

- Sverre Eikenes

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende Fiven ble kontrollert under tilsynet:

- Fiven Norge, avdeling Lillesand

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert knyttet til Forurensende aktivitet:

- Internkontroll
- Håndtering av avfall
- Utslipp til vann og luft
- Støy
- Lukt

Regelverk

Tilsynet omfatter følgende regelverk:

- Tillatelse etter forurensningsloven for Fiven Norge AS, avdeling Lillesand, gitt 26. januar 2007, sist endret 23. januar 2023
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften), kapittel 11 Farlig avfall
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften), kapittel 27 Utslipp til luft fra mellomstore forbrenningsanlegg

Fremlagt dokumentasjon

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold under tilsynet:

- Måleprogram Fiven Norge AS Lillesand, sist revidert 8. mars 2023
- Egenkontrollrapport for 2022 for Fiven Norge, avdeling Lillesand
- Støysonekart som viser støybidraget til omgivelsene fra Fiven, utarbeidet 30. april 2021, 10. desember 2021 og 21. desember 2022

Del 4: Annen informasjon

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på miljodirektoratet.no, i tråd med offentlighetsloven.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Einar Knutsen
seksjonsleder

Rune Aasheim
tilsynsleder

Kopi:

- Lillesand kommune
- Statsforvalteren i Agder

Vedlegg

Deltagere ved Miljødirektoratets revisjon ved Fiven Norge AS, avdeling Lillesand, 13.-15. mars 2023

I tabellen under har vi satt opp en oversikt over funksjonene til de personene som deltok under åpningsmøtet, intervjuene og sluttmøtet.

Funksjon	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Fabrikkleder	X	X	X
HMSQ-Investeringsleder	X	X	X
Fagleder Ytre miljø og yrkeshygiene	X	X	X
Avdelingsleder	X	X	X
Prosessingeniør	X	X	X
Miljøingeniør – HMS avdelingen	X	X	
Industrivernleder		X	
Prosessingeniør		X	
Industrimekaniker		X	